

ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Сабадош Р.В.

Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра хірургії стоматологічного факультету, м. Івано-Франківськ, Україна, ORCID ID: 0000-0001-9770-5960, e-mail: r.sabadosh@gmail.com

Резюме. Реформування вищої школи привело до реорганізації навчальних планів підготовки молодих професіоналів для всіх галузей народного господарства, в тому числі і медицини, яка реформується у свою чергу. Зміна форми навчання на індивідуально-диференційовану з виділенням 50-70 % навчального часу на самостійну позааудиторну роботу студентів вимагає від вищих навчальних закладів і викладацького складу оптимізації методичних матеріалів і допоміжної консультативної роботи для студентів, що представлено у даній статті. При правильній організації з боку професорсько-викладацького складу кафедри, самостійна робота студентів, ставши основною формою навчання, забезпечує повноцінне засвоєння дисципліни, сприяє розвитку клінічного мислення і має виховне значення. Самостійна робота студентів перетворює їх за час навчання в університеті від пасивних споживачів знань на активних творців, які вміють сформулювати проблему і знайти шляхи її вирішення. Добре продуманий робочою програмою перелік тем, які потребують глибокого розуміння, інтеграції з доповнюючими дисциплінами, допомагає студентові отримати теоретичні знання з допомогою методичних матеріалів, мультимедійних демонстрацій, додаткової літератури, інтернетресурсів, а вечірні чергування у приймальному відділенні, самостійна робота у тренінговому навчальному центрі дають можливість вишліфувати практичні уміння і навички. Привчившись до індивідуальної самостійної роботи над певними темами дисципліни, молодий лікар буде постійно працювати над підвищенням свого професійного рівня, зможе самостійно приймати рішення і адаптуватися до змін у діагностично-лікувальних комплексах.

Ключові слова: організація вищої освіти, студенти, робота студентів.

Вступ. В умовах реформування системи вищої професійної освіти й спрямування до європейських стандартів навчання і лікування вищі навчальні заклади перейшли на реорганізацію навчальних планів з лекційно-інформативної форми викладання на індивідуально-диференційовану із виділенням більшої кількості навчального часу на самостійну позааудиторну роботу студентів (50-70 % навчального часу) з оптимізацією методичного ресурсу для неї. Відповідно до Положення «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», самостійна робота є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час [1].

Самостійна робота лежить в основі будь-якої освіти, є формою організації навчання та засобом оволодіння глибокими знаннями і практичними навичками [2]. Самостійна робота студентів перетворює їх за час навчання в університеті від пасивних споживачів знань на активних творців, які вміють сформулювати проблему і знайти шляхи її вирішення. Відомо, що самостійно виконане завдання від його постановки до аналізу отриманих результатів забезпечує засвоєння 90 % інформації [3].

Основна частина. В Івано-Франківському національному медичному університеті з часів його заснування самостійна робота студентів над дисциплінами займає чільне місце, оскільки вона приносить успіхи, залежні від особистості студента, його базового рівня знань, рівня середньої освіти, типу мислення, внутрішньої культури і потреби робити висновки та навчатися. Треба думати, що вона має більший виховний вплив на розвиток особи, ніж аудиторні заняття.

Самостійна позааудиторна робота студентів визначається типовою і робочою навчальною програмою з кожної дисципліни з обов'язковим засвоєнням студентами знань і умінь, які контролюються викладачем при оцінці підсумкового рівня знань. При цьому студент засвоює матеріал згідно з планом, у певній послідовності, систематично формуючи свій стиль розумової діяльності, згідно з заздалегідь розробленими викладачами методичними вказівками. Враховуючи індивідуальні особливості засвоєння матеріалу кожним студентом, викладач повинен бути готовим особистісно підходити до керівництва самостійною роботою і здійснення контролю за підсумковою оцінкою знань, здобутих завдяки їй. Плануючи самостійну роботу студентів, необхідно враховувати перелік знань, умінь і навичок, передбачених освітньо-кваліфікаційною характеристикою спеціаліста [1].

Тяжко уявити собі освоєння хірургічних дисциплін студентом виключно за рахунок самостійної роботи вдома. Але добре продуманий викладачами перелік тем, які потребують певного заучування, глибокого розуміння, інтеграції з доповнюючими дисциплінами допоможе студентові одержати теоретичні знання за допомогою методичних матеріалів, створених спеціально для даної теми і розміщених на сайті університету, мультимедійних демонстрацій, додаткової рекомендованої літератури, інтернетресурсів, а вечірні ургентні чергування з викладачем у приймальному відділенні, самостійна робота у тренінговому навчальному центрі допоможуть вишліфувати практичні уміння і навички.

Важливим моментом самостійної роботи студентів на кафедрах хірургії є курація хворих і написання ними історії хвороби, коли студенти вчаться самостійно обстежувати хворих, формулювати й обґрунтовувати клінічний діагноз, проводити діагностичний пошук, призначати медикаментозне й вибирати певний метод оперативного лікування, розробляти комплекс профілактичних методів для недопущення прогресування захворювання. Викладач має сприяти розвитку у студента зацікавленості до навчання, а студент під керівництвом викладача має навчитися клінічно мислити як професіонал. Адаже не всі студенти вміють працювати з науковою літературою, порівнювати ефективність діагностичних та лікувальних методів між собою, не мають розвинутого клінічного мислення. Тому на практичних заняттях викладачі мають крок за кроком готувати студентів до самостійної роботи шляхом написання рефератів за даною темою, проведення диференціальної діагностики патології пацієнтів та призначення лікування, порівнюва-

ти ефективність кожного з цих методів і таким способом навчати клінічного мислення. Це також один із видів (підготовчий) оптимізації самостійної позааудиторної роботи студентів.

У процесі самостійної роботи впродовж усього навчання у студентів формується клінічне мислення. Ставши професіоналами, вони щоденно розв'язують клінічні задачі біля ліжка хворого, в операційній, під час перев'язок чи на прийомі в поліклініці уже без нас, але завдяки нам!

Оптимізація самостійної роботи студентів полягає у вдосконаленні навчальних планів, виборі тем, можливих для індивідуального вивчення, консультаціях викладача у спеціально для цього виділений день особисто або в режимі on-line. Тому самостійну роботу студентів не можна розглядати окремо від роботи з викладачем, якість її буде вищою при консультативній та індивідуальній роботі професорсько-викладацького складу кафедри.

Для того, щоб якість підготовки молодих лікарів була високою і могла конкурувати з підготовкою в ідентичних європейських університетах, нам потрібні міжнародні контакти саме в плані організації такого виду навчання за кордоном, оскільки українські спеціалісти мають бути конкурентоспроможними на ринку праці. Таке розуміння студентами свого майбутнього, у свою чергу, буде стимулювати професійне зростання й інтенсивність та ефективність самостійної позааудиторної роботи при вивченні будь-якої медичної дисципліни.

Велику роль у самоосвіті взагалі і у вивченні конкретної теми зокрема мають проблемні лекції, які можуть читатися провідними вченими університету, з елементами мотивації, досягнень передових учених світу, що буде стимулюючим фактором для організації самостійної роботи студента. Мотиватором для інтенсифікації самостійної роботи студентів є диспути, наукові тематичні конференції, конкурси на кращого спеціаліста, студента.

Самостійна робота студентів дозволяє студентам отримувати навчальну інформацію з різноманітних джерел, що плавно переходить у постійну самоосвіту, якої потребує кожен лікар після закінчення вишу, вона навчає студентів правильно розподіляти час і вибирати методи навчання.

Висновки. При правильній організації навчального процесу з боку професорсько-викладацького складу кафедри, самостійна робота студентів, ставши основною формою навчання, забезпечує повноцінне засвоєння дисципліни, сприяє розвитку клінічного мислення і має виховне значення. Привчившись до індивідуальної самостійної роботи над певними темами дисципліни, молодий лікар буде постійно працювати над підвищенням свого професійного рівня, зможе самостійно приймати рішення, адаптуватися до змін в діагностично-лікувальних комплексах і коригувати свою професійну діяльність.

Отже, такий вид навчання, як самостійна позааудиторна робота студентів у вищих навчальних закладах допомагає досягнути поставленої мети вищої професійної освіти – підготувати висококваліфікованого спеціаліста європейського зразка.

References:

1. Yurak M.Z., Neiko V.Ie., Dzvонkovska V.V. Osoblyvosti orhanizatsii samostiinoi roboty na zaniattiakh z propedevtyky vnutrishnoi medytsyny. In: Kompetentnisnyy pidkhd u pidhotovtsi suchasnoho fakhivtsya: zbirnyk tez naukovo-metodychnoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu. Ivano-Frankivsk; 2017. p. 161-162.

2. Yatsyshyn R.I., Petryna V.O. Optymizatsiia samostiinoi roboty studentiv v umovakh kredytno-modulnoi

systemy orhanizatsii navchalnoho protsesu In: Kompetentnisnyy pidkhd u pidhotovtsi suchasnoho fakhivtsya: zbirnyk tez naukovo-metodychnoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu. Ivano-Frankivsk; 2017. p. 162-163.

3. Miziuk M.I., Suslyk Z.B., Hrechukh L.S. Dosvid optymizatsii pozaudytornoi samostiinoi roboty studentiv. In: Kompetentnisnyy pidkhd u pidhotovtsi suchasnoho fakhivtsya: zbirnyk tez naukovo-metodychnoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu. Ivano-Frankivsk; 2017. p. 123-124.

УДК 37.011.32 + 371.322

ОПТИМИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ МЕДИЦИНСКОГО НАПРАВЛЕНИЯ

Р.В. Сабадош

Ивано-Франковский национальный медицинский университет, кафедра хирургии стоматологического факультета, г. Ивано-Франковск, Украина, ORCID ID: 0000-0001-9770-5960, e-mail: r.sabadosh@gmail.com

Резюме. Реформирование высшей школы привело к реорганизации учебных планов подготовки молодых специалистов для всех отраслей народного хозяйства, в том числе и медицины, которая реформируется в свою очередь. Изменение формы обучения на индивидуально-дифференцированную с выделением 50-70 % учебного времени на самостоятельную внеаудиторную работу студентов требует от высших учебных заведений и преподавательского состава оптимизации методических материалов и вспомогательной консультативной работы для студентов, что представлено в данной статье. При правильной организации со стороны профессорско-преподавательского состава кафедры, самостоятельная работа студентов, став основной формой обучения, обеспечивает полноценное усвоение дисциплины, способствует развитию клинического мышления и имеет воспитательное значение. Самостоятельная работа студентов превращает их за время обучения в университете из пассивных потребителей знаний в активных создателей, умеющих сформулировать проблему и найти пути ее решения. Хорошо продуманный рабочей программой перечень тем, которые требуют глубокого понимания, интеграции с дополняющими дисциплинами, помогает студенту получить теоретические знания при помощи методических материалов, мультимедийных демонстраций, дополнительной литературы, интернет-ресурсов, а вечерние дежурства в приемном отделении, самостоятельная работа в тренинговом учебном центре дают возможность отшлифовать практические умения и навыки. Приучившись к индивидуальной самостоятельной работе над определенными темами дисциплины, молодой врач будет постоянно работать над повышением своего профессионального уровня, сможет самостоятельно принимать решения и адаптироваться к изменениям в диагностических и лечебных комплексах.

Ключевые слова: организация высшего образования, студенты, работа студентов.

UDC 37.011.32 + 371.322

OPTIMIZATION OF THE STUDENTS' SELF-WORK IN HIGH MEDICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

R.V. Sabadosh

Ivano-Frankivsk National Medical University, Department of Surgery of Faculty of Dentistry, Ivano-Frankivsk, Ukraine, ORCID ID: 0000-0001-9770-5960, e-mail: r.sabadosh@gmail.com

Abstract. The reform of high education leads to the reorganization of training plans for the preparing of young professionals for all sectors of the national economy, including medicine, which is being reformed too. The change of the form of training into individually differentiated with the restriction of 50-70% of the academic time for independent extra-curriculum work of students requires high education institutions and teaching staff to optimize methodological materials and auxiliary advisory work for students, presented in this article. With proper organization on the part of the department teaching staff, independent work of students, becoming the main form of training, provides a complete mastering of the discipline promotes the development of clinical thinking and has an educational value. Students' independent work changes them during their studying period at the university from passive knowledge consumers to active creators who can formulate the problem and find the ways to solve it. Independent out-of-class work of students is defined by a typical and working curriculum for each discipline with compulsory students' knowledge and the teacher in assessing the final level of knowledge supervises skills acquiring that. A carefully chosen in the work program choice of themes, that require certain learning, deep understanding, integration

with complementary disciplines, helps the student to get the theoretical knowledge with the help of created specifically for the theme and posted on the university website methodological materials, multimedia demonstrations, additionally recommended literature, online resources, and the night urgent duties with the teacher in the reception department, independent work at the training center give the opportunity to polish their practical skills. An important moment in independent students' work on the surgery departments is the cure of patients and writing their illness history, when students learn to independently examine patients, formulate and substantiate the clinical diagnosis, carry out a diagnostic search, prescribe medicines and choose the definite method of surgical treatment, develop a complex of preventive methods. Students' independent work cannot be considered separately from the one with the teacher, its quality is higher with the advisory and individual work of the department teaching staff. Teachers' consultations are especially effective on a certain day personally or on-line. In self-education in general and in specific topic learning, in particular, problem lectures are of great importance. They can be lectured by leading university scientists, with elements of motivation, achievements of the advanced scientists of the world, which is a stimulating factor for the organization of independent students' work. The motivators for students' independent work intensifying are disputes, scientific thematic conferences, and the best specialist or student contests. Having studied individual independent work on certain subjects of discipline, the young doctor will constantly work to increase his professional level, will be able to make decisions on his own, will adapt to changes in diagnostic and therapeutic complexes and will adjust his professional activities.

Keywords: organization of high education, students, work of students.

Стаття надійшла до редакції 01.08.2018 р